

DE CE INDICIILE STATISTICE : STUDIUL COMPARATIV 2006 – 2010

WHY „INDEX STATISTICS”?
COMPARATIVE STUDY FROM 2006-2010

Ludmila RĂILEANU, *sef serviciu Comunicarea Colecțiilor*
Liliana IAVORSCHI, *bibliotecar principal*

The article reflects the importance of statistical indicators in the activity of a library, of an office, in a given period of time. In this context the Scientific Library realized a compared survey for 5 years (2006-2010) of the main statistical indicators.

Datele statistice sînt cerințe incontestabile / elemente fundamentale pentru constituirea unei imagini asupra activității unei biblioteci, serviciu, oficiu într-o perioadă anumită de timp. Colectarea datelor statistice și a altor tipuri de date ce descriu activitatea bibliotecii și analizarea acestor date în scopul evaluării performanței ne permit a compara ceea ce face biblioteca cu ceea ce trebuie să facă (misiune) și cu ceea ce vrea să realizeze (scopuri). Fără datele statistice este de neconceput măsurarea performanțelor, monitorizarea progresului activităților, constatarea stagnării, elaborarea strategiilor.

Statistica de bibliotecă are următoarele obiective:

- să monitorizeze rezultatele operaționale comparativ cu standardele și datele organizațiilor similare;
- să monitorizeze în timp tendințele și rezultatele inovațiilor;
- să furnizeze o bază de start pentru planificarea, luarea de decizii, îmbunătățirea calității serviciilor, feed-back-ul rezultatelor;
- să demonstreze valoarea serviciilor oferite de bibliotecă și obținute de utilizatori, incluzând valoarea potențială pentru utilizatorii din generații viitoare;
- să informeze organizațiile regionale și naționale care au rolul de a sprijini, finanța și monitoriza bibliotecile.

În acest context ne-am propus a realiza un studiu comparativ a anilor 2006-2010 referindu-ne nemijlocit la indicii statistici și anume la utilizatori înscriși, utilizatori reali, intrări, împrumuturi, achiziții, expoziții informative, tematice la

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Utilizarea și utilizatorii Bibliotecii

Comunicarea documentelor și a resurselor electronice s-a realizat prin 16 puncte de acces public : 4 săli de împrumut, 12 săli de lectură, inclusiv: *Colecția CD al ONU, Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei în Republica Moldova, Biblioteca Depozitară Regională a Băncii Mondiale, Colecția Institutului Cultural Român, Direcția Români din afara Țării, Punctul de Informare al NATO.*

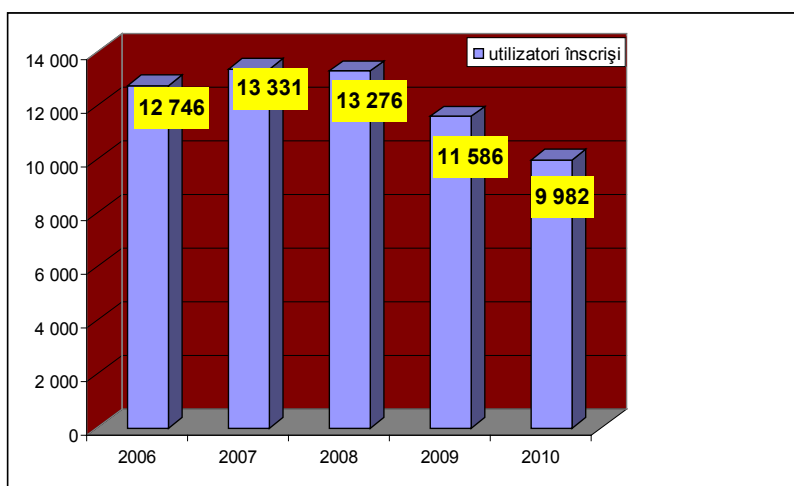
Utilizatori înscriși / reali

Serviciile infobibliotecare au fost oferite tuturor categoriilor de utilizatori: studenți, liceeni, cadre didactice, utilizatori externi, în dependență de numărul de utilizatori înscriși.

Pe parcursul a cinci ani de activitate se observă o scădere esențială a utilizatorilor înscriși, ceea ce se poate explica în primul rând prin reducerea numărului de studenți admiși la facultate, s-a micșorat numărul de grupe la facultățile de Limbi și Literaturi Străine, Economie, Drept, iar în anul 2009 n-a fost admitere la Colegiul și Liceul „Ion Creangă”.

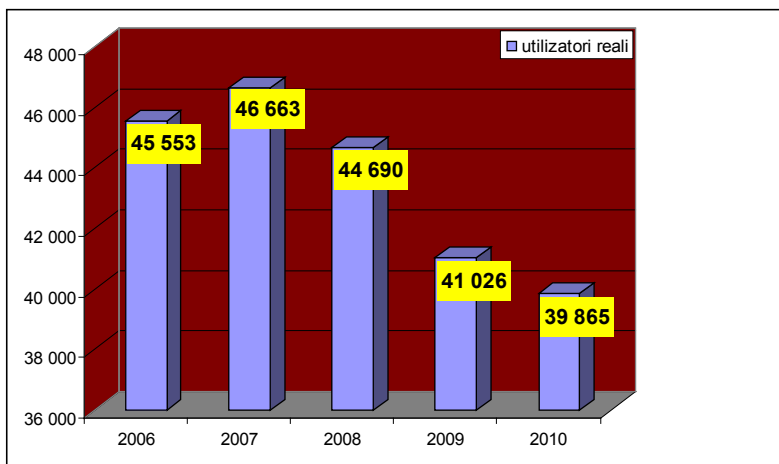
Scade numărul utilizatorilor înscriși de la 13 276 în 2008, la 11 586 în 2009, cu 1 690 mai puțin, și 9 982 în 2010, cu 1 604 mai puțin decît în anul 2009.

Utilizatori înscriși

În scădere sînt și utilizatorii reali, de la 45 553 în anul 2006, la 39 865 în 2010, cu 5 688 mai puțin, motivele fiind cele menționate mai sus.

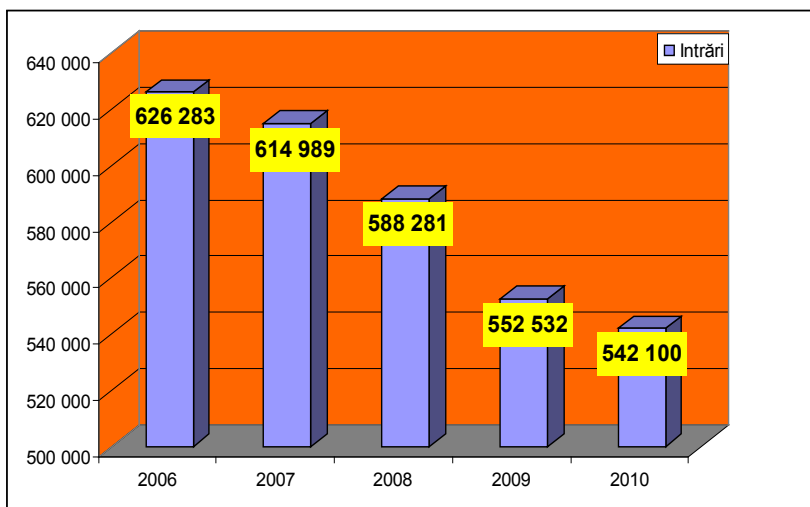
Utilizatori reali

Intrări

Indicatorul relevant de utilitate al bibliotecii îl constituie **Intrările**. În anul 2006 acest indicator era de 626 283 intrări, iar în 2010 cu 84 183 mai puțin, constituind numai 542 100.

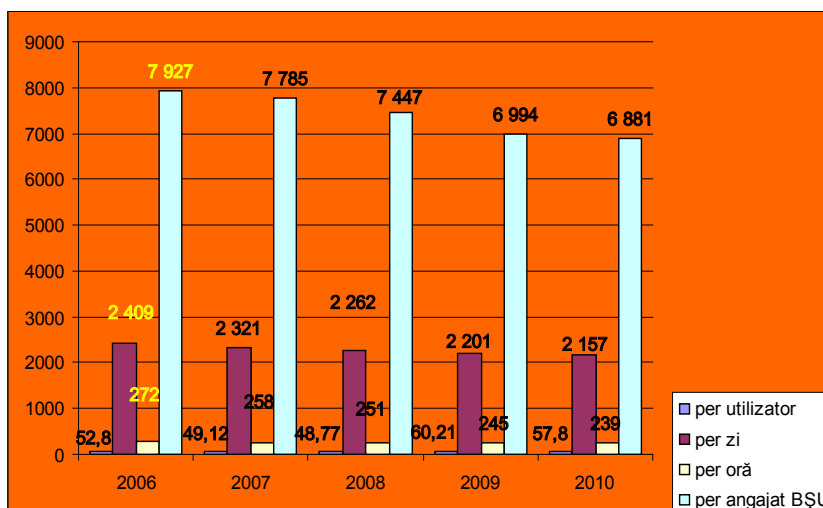
Dinamica Intrărilor: anii 2006 – 2010

În acești ani zilnic au intrat în Bibliotecă :

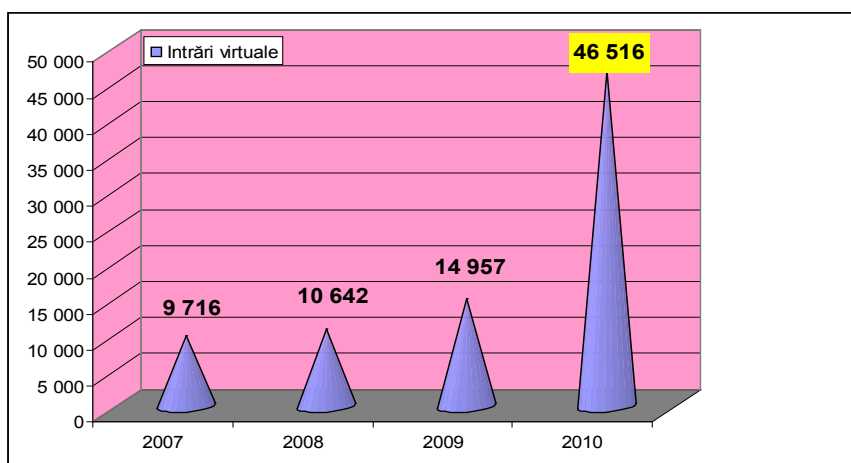
- **2006 per zi 2 409; per oră 272; per angajat BȘU 7 927**
- 2007 per zi 2 321; per oră 258; per angajat BȘU 7 785

- 2008 per zi 2 262; per oră 251; per angajat 7 447
- 2009 per zi 2 201; per oră 245; per angajat 6 994
- 2010 per zi **2 157**; per oră **239**; per angajat **6 881**

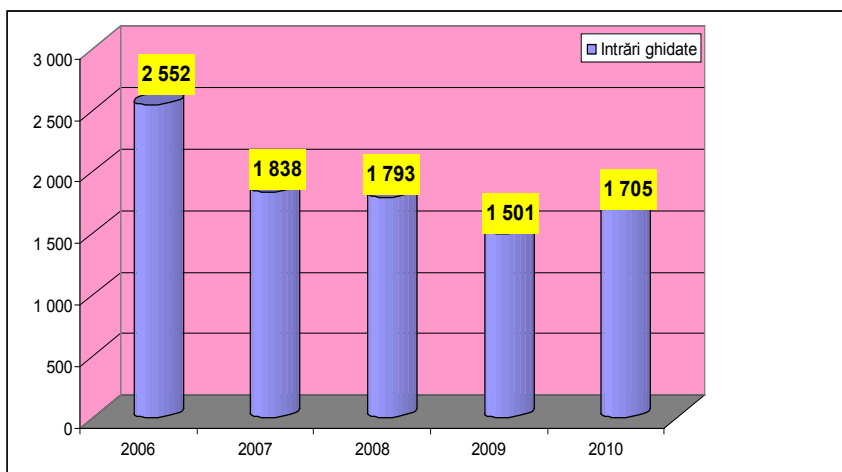
Pe parcursul anilor 2007 – 2010 Biblioteca Științifică a asigurat actualizarea permanentă a paginii Web. Utilizatorii au acces la expozițiile tematice virtuale, expozițiile achizițiilor recente, activitățile științifico-culturale organizate de BȘU, publicațiile Bibliotecii, revistele universitarilor bălțeni, pagina utilizatorului.

Dinamica vizitelor virtuale pe pagina Web anii 2007 - 2010

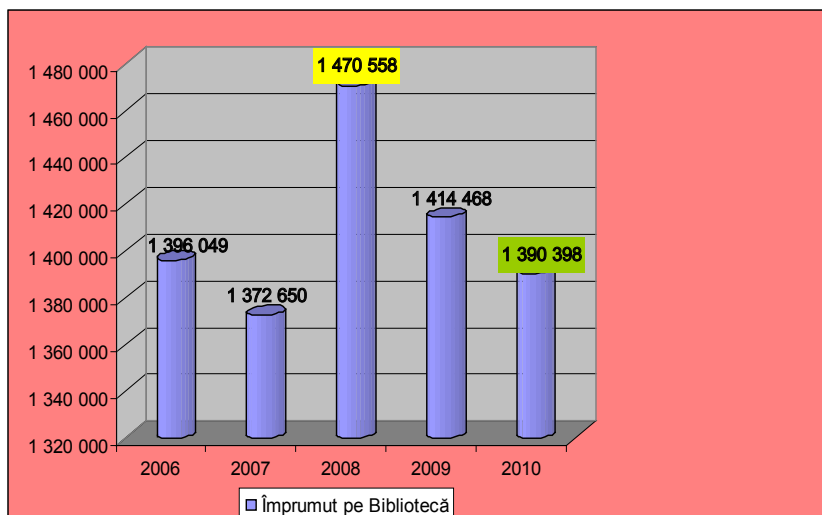
Procesul de formare al utilizatorilor începe cu Programul Noul Utilizator, care are drept scop integrarea studenților în comunitatea utilizatorilor; orientarea lor spre utilizarea corectă a serviciilor Bibliotecii; promovarea imaginii Bibliotecii prin serviciile și colecțiile ei. În acest sens, în fiecare an în lunile septembrie-octombrie se întreprind un șir de acțiuni printre care și turele ghidate prin spațiile Bibliotecii.

Dinamica intrărilor ghidate pentru studenții anului I și compensator Programul Noul Utilizator al Bibliotecii: anii 2006 – 2010

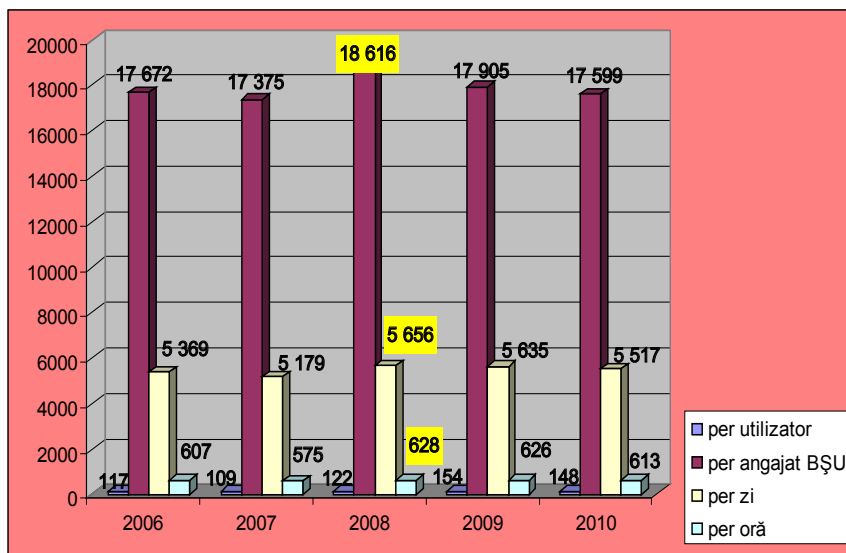
Împrumuturi

Conform studiului efectuat pe 5 ani de zile numărul împrumuturilor a crescut în anul 2008 (1 470 558) și se află în scădere în 2010 (1 390 398).

Împrumutul documentelor:

- 2006 per utilizator 117; per angajat -17 672; per zi 5 369; per oră 607
- 2007 per utilizator 109; per angajat -17 375; per zi 5 179; per oră 575
- 2008 per utilizator 122; per angajat -18 616; per zi 5 656; per oră 628
- 2009 per utilizator 154; per angajat -17 905; per zi 5 835; per oră 626
- 2010 per utilizator 148; per angajat -17 599; per zi 5 517; per oră 613

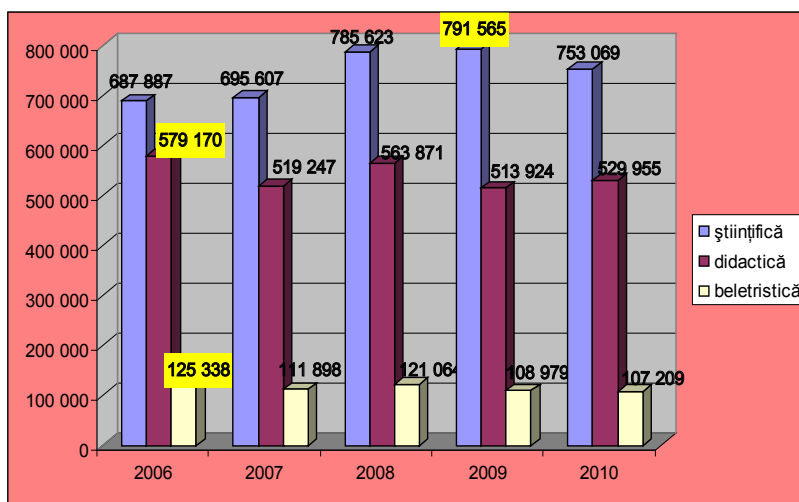

Rata de circulație a colecțiilor fiind următoarea:

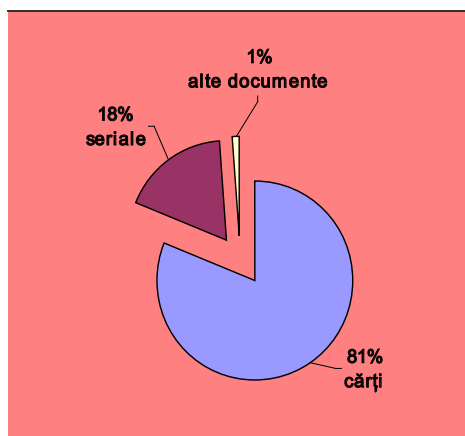
- 2006 – 1,53
- 2007 – 1,66
- 2008 – 1,77
- 2009 – 1,56
- 2010 – 1,61

Dinamica împrumuturilor după tip document:

anul	Doc. științifice	Doc. didactice	Beletristică
2006	687 887	579 170	125 338
2007	695 607	519 247	118 898
2008	785 623	563 871	121 064
2009	791 565	513 924	108 979
2010	753 069	529 955	107 209

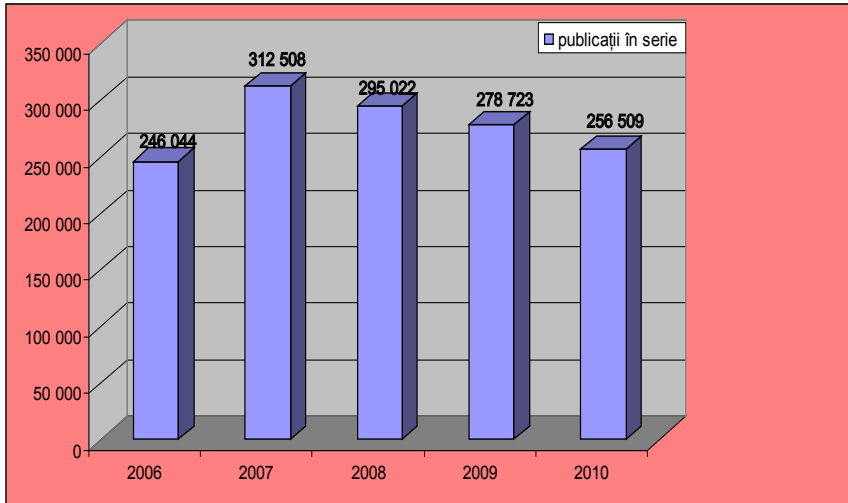

După categoria documentelor împrumutate, în toți acești cinci ani, cartea ocupă un loc corespunzător ponderii pe care o are în totalul colecțiilor Bibliotecii și anume 81%, urmată de publicațiile seriale 18% din împrumutul total.

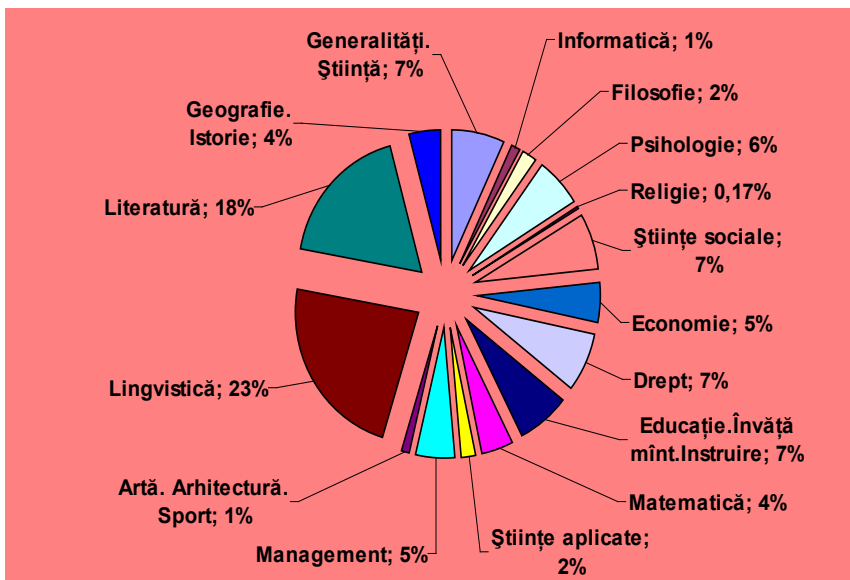

Publicații în serie consultate:

- 2006 - 246 044 (18 % din împrumutul total)
- 2007 - 312 508 (22 % din împrumutul total)
- 2008 - 295 022 (20 % din împrumutul total)
- 2009 - 278 723 (20 % din împrumutul total)
- 2010 - 256 509 (19 % din împrumutul total)

Analiza împrumuturilor după categorii de documente, după conținut, reprezintă un tablou veridic al preferințelor și necesităților de lectură și informare ale utilizatorilor. În ceea ce privește conținutul lecturii, 22% din documentele consultate au fost din domeniul lingvisticii, iar ponderea cea mai mică a revenit religiei (0,17%).

Aceste cifre ne vorbesc numai de împrumuturile tradiționale, ceea ce nu putem spune la moment de împrumuturile electronice, având numai cifra paginilor imprimate 55 941. În acest sens, colegii din Centrul Informatizare vor iniția un pro-

gram special de evidență statistică a împrumuturilor electronice.

Achiziții

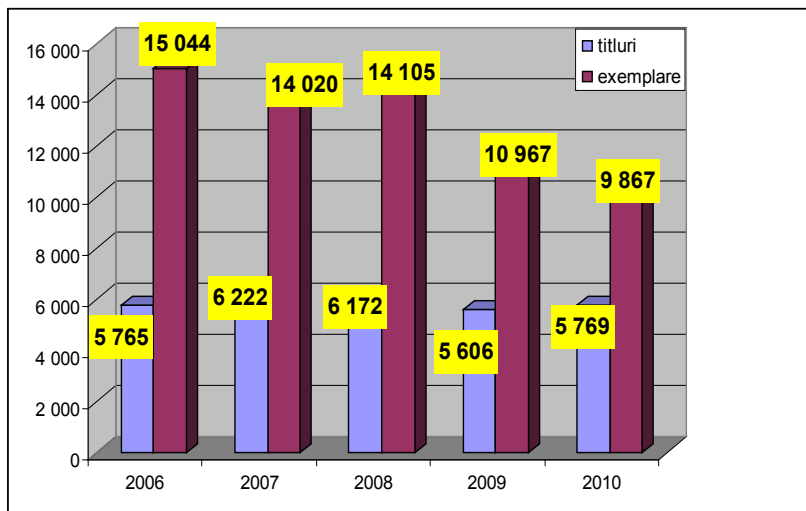
Colecția Bibliotecii Științifice constituie la 01.01.2011 **1 015 484** de documente în **274 864** titluri în **42** de limbi ale lumii. Colecțiile Bibliotecii Științifice reflectă diversitatea și bogăția patrimoniului academic: cărți, publicații în serie, documente de muzică tipărită, manuscrise, documente grafice, audiovizuale, electronice.

Colecțiile sînt completate anual prin Depozitul legal, achiziții, transfer, schimb interbibliotecar, donații. În ultimii ani BȘU a constituit și organizat colecții prețioase de documente:

- Colecția de carte rară și veche, inclusiv Colecția particulară Ioan Nicorici
- Colecția Carte cu autograf
- Colecția Depozit Legal
- Colecția Universitaria

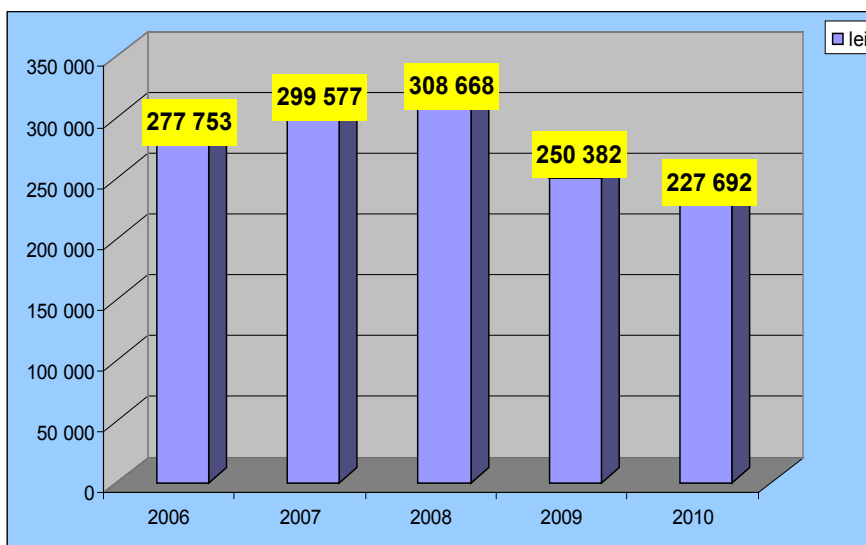
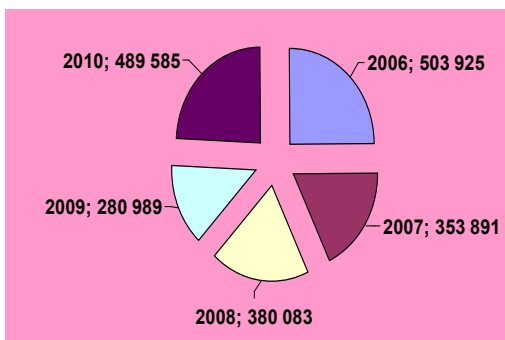
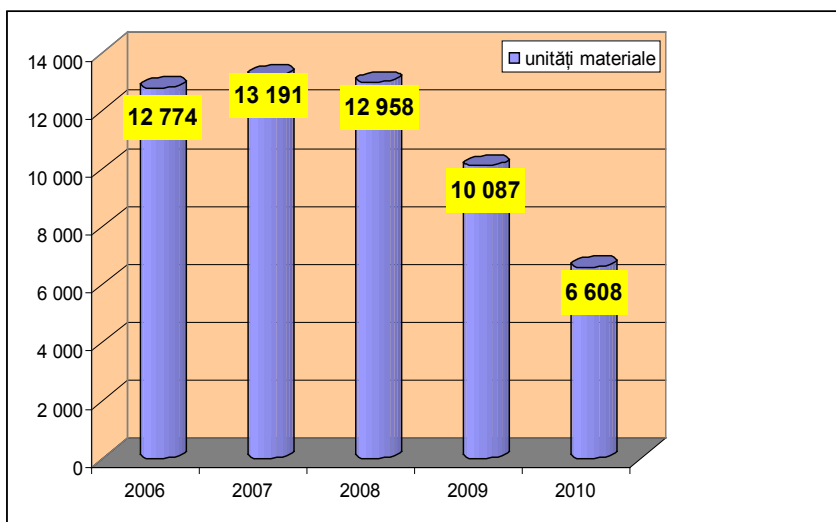
Pe parcursul anilor 2006 - 2010 Colecțiile Bibliotecii au fost completate cu 29 534 titluri documente în 64 003 exemplare.

Dinamica achizițiilor : anii 2006 - 2010

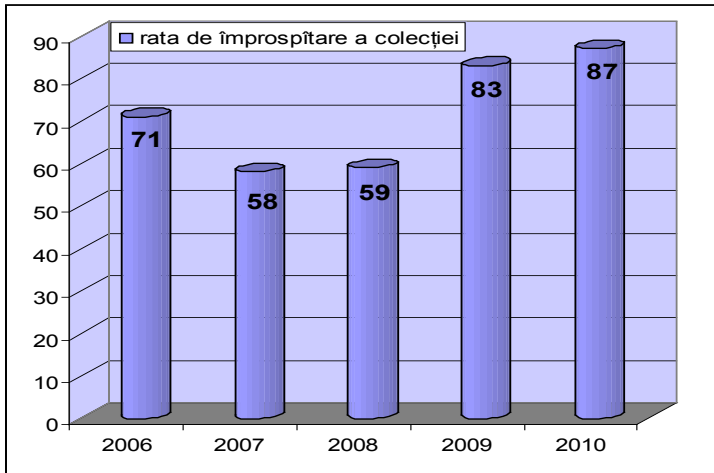

O sursă importantă de completare a colecțiilor BȘU o alcătuiesc donațiile. În acești cinci ani, fondurile Bibliotecii s-au îmbogățit cu documente de unicat, cu publicații de valoare deosebită venite din colecții personale, instituții și organizații din țară și de peste hotare, constituind 55 618 unități materiale în valoare de 2 008 473, 38 lei, pe cînd resursele financiare alocate de Universitate în acești cinci ani, constituie numai 1 364 072.

Dinamica donațiilor : anii 2006 – 2010

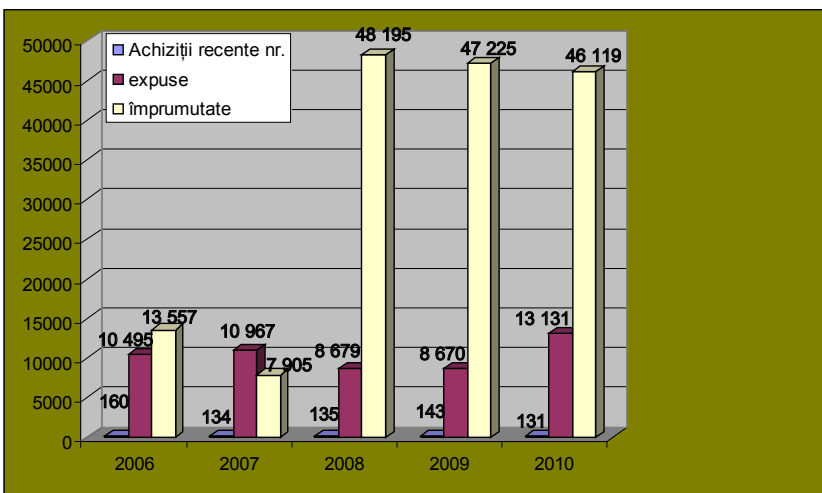

Rata de împrăspătare a colecției. Scopul acestui măsurător este de a arăta rata la care stocul este împrăspătat sau înlocuit prin completarea cu cărți noi. Acest indicator este foarte important pentru imaginea de ansamblu a actualității colecției deținute. Cu cât cifra corespunzătoare acestui indicator este mai mare, cu atât colecția este mai învechită. Chiar fără a calcula acest indicator știm cu toții foarte bine că bibliotecile din Moldova dețin numeroase documente apărute cu mult timp în urmă, ceea ce face ca rata de viață a stocului să depășească durata de viață a colecțiilor bibliotecilor europene, care se schimbă integral odată la **10 ani**.

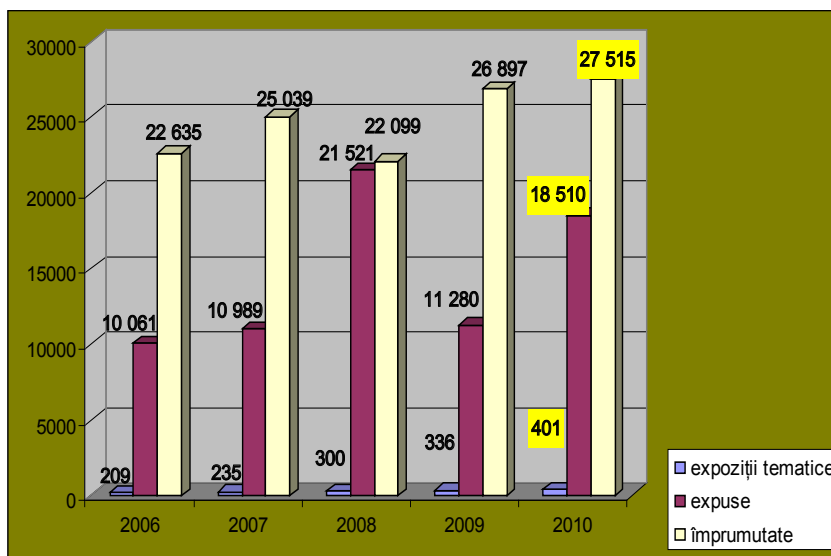
Achiziții recente

În perioada anilor 2006-2010, în spațiile expoziționale au fost prezentate 703 expoziții **Achiziții recente**, expuse 51 942, împrumutate 163 001 documente, circulația fiind de 3,14.

Expoziții tematice

Una din misiunile de bază ale Bibliotecii este valorificarea colecțiilor sale prin organizarea expozițiilor tematice. Acești ani au marcat un număr considerabil de expoziții tematice 1 481, expuse 72 361, împrumutate 99 210, circulația 1,37.

Așa dar, analiza indicilor statistici constă în capacitatea de a evidenția probleme și realizări particulare și a cuantifica semnificația lor. Statisticile, având un caracter esențialmente istorice, pot să dea informații doar după derularea evenimentelor. Totuși, planurile de viitor trebuie pornite de pe o bază statistică solidă.